

Collegevoorstel

Onderwerp Uitvoeringsplan Aanpak Mensenhandel Noord- en Midden-Limburg	portefeuillehouder: Bob Vostermans cluster/team: Algemene Zaken / Algemeen Juridische Zaken opsteller: Anne Spätgens en Imke Palmen datum vergadering: 29 maart 2022 zaaknummer: 0889279200
---	--

Samenvatting

Gemeenten dienen in 2022 een gemeentelijke aanpak te hebben vastgesteld op het thema mensenhandel. Er is hiervoor een regionaal stuk (met uitwerking van taken, acties en verantwoordelijken) opgesteld voor de gemeenten in Noord- en Midden Limburg. In relatie met de toenemende aandacht voor het thema mensenhandel, wordt voorgesteld om het aantal uren voor zorg coördinatie mensenhandel uit te breiden. Hiervoor zijn aanvullende financiële middelen nodig.

Voorstel / advies

1. De aanpak mensenhandel gemeenten Noord- en Midden-Limburg 'Naar een regio zonder uitbuiting' vaststellen;
2. Besluiten tot onderbrengen van de functie van zorgcoördinator mensenhandel bij het Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg, de uren van de zorgcoördinator vanaf 01-05-2022 uitbreiden van 18 uur naar 32 uur per week;
3. Besluiten tot het financieren van de uitbreiding zorgcoördinatie vanaf 01-05-2022 door een extra bijdrage van 5 cent per inwoner in 2022, voor Beesel is dit een bedrag van €672,50 extra in 2022;
4. Besluiten tot het vanaf 2023 structureel in de begroting opnemen van een bedrag van 15 cent per inwoner ten behoeve van de zorgcoördinatie mensenhandel, voor Beesel is dit een bedrag van €2017,50.

Beslissing BenW

Toelichting BenW-nota

1. Aanleiding

In 2018 zijn in het Interbestuurlijk Programma (IBP) afspraken gemaakt over het invullen van de gemeentelijke rol bij de aanpak van mensenhandel. Afsproken is dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor:

1. het hebben van een gemeentelijke aanpak in 2022;
2. passende regionale opvang, ondersteuning en nazorg;
3. het creëren van een landelijk dekkend netwerk van zorgcoördinatoren voor slachtoffers van mensenhandel.

2. Doelstelling

Met (uitvoeringsplannen voor) de aanpak van mensenhandel worden de volgende doelstellingen beoogd:

- het voorkomen van mensenhandel;
- het signaleren en stoppen van mensenhandel;
- het bieden van passende hulp aan slachtoffers van mensenhandel;
- het bestraffen van daders van mensenhandel.

3. Uitgangssituatie

In 2013 is een project aanpak van mensenhandel in Limburg van start gegaan op basis van een subsidie van de Provincie Limburg. Eén van de doelstellingen was het realiseren van een integrale aanpak van mensenhandel en adequate zorg voor de slachtoffers. De Provincie heeft het project tot 1 januari 2018 gefinancierd. In de periode 1 januari 2018 tot en met 1 mei 2019 heeft het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) de kosten van de betrokken medewerkers voor haar rekening genomen. Dit betroffen de kosten voor de ketenregie en de kosten van de zorgcoördinatie. Vanaf 1 mei 2019 financierde het RIEC alleen nog de kosten voor de ketenregisseur omdat het bieden of organiseren van zorg een taak van de gemeenten is. Vanaf die datum betaalden de Limburgse gemeenten een bijdrage van 8 cent per inwoner voor de zorgcoördinatie van mensenhandel vanuit de gedachte in ieder geval te behouden wat in de voorgaande jaren is opgebouwd vooruitlopend op het formuleren van een aanpak.

In het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2019-2022 van de gemeente Beesel is benoemd dat we alert willen zijn op signalen van mensenhandel en we daartoe kennis en ervaring op dit gebied delen en samenwerken. Binnen de gemeente zijn twee ambtenaren actief als aandachtsfunctionaris mensenhandel; een beleidsmedewerker Welzijn en een beleidsmedewerker Veiligheid. Er is geen concrete Beeselse casuïstiek m.b.t. dit thema bekend.

4. Rol gemeente

De gemeente is verantwoordelijk voor het hebben van duidelijk en geborgde aanpak op het thema mensenhandel. Mensenhandel is een thematiek die verschillende velden raakt; onder andere zorg, veiligheid, wonen, toezicht en handhaving. Vanuit de WMO ligt er een verantwoordelijkheid voor de opvang en ondersteuning.

5. Toelichting

De aanpak

De aanpak Mensenhandel gemeenten Noord- en Midden-Limburg “Naar een regio zonder uitbuiting” (verder: aanpak mensenhandel) beschrijft de aanpak vanuit het gemeentelijke perspectief.

De gemeente is in de aanpak van mensenhandel verantwoordelijk voor:

- preventie;
- signalering;
- handhaving;
- veiligheid en zorg.

Dit vertaalt zich in vier specifieke rollen:

1. signaleerder: de gemeente is door haar dagelijks contact met de burger de oren en ogen in de samenleving waarbij signalen van mensenhandel kunnen worden opgevangen.
2. beleidsmaker: de gemeente is verantwoordelijk voor het opstellen van een plan voor een sluitende aanpak, waarin alle gemeentelijke taken zijn opgenomen.
3. regisseur van de integrale aanpak: de gemeente is met al haar taken en verantwoordelijkheden de aangewezen partij om regie in handen te nemen en partijen bij elkaar te brengen, voor samenwerking in een aanpak die zowel bestuurlijk als strafrechtelijk is (handhaving).
4. verantwoordelijkheid voor de opvang van en hulpverlening aan slachtoffers van mensenhandel.

In het uitvoeringsplanplan aanpak mensenhandel zijn de rollen en verantwoordelijkheden van de gemeenten verder uitgewerkt en voorzien van actiepunten met een termijn en verantwoordelijke (bv: gemeente, zorg coördinator, RIEC).

Enkele actiepunten voor de gemeente opgesomd: het hebben van een aandachtsfunctionaris mensenhandel, het aanbieden van trainingen en opleidingen over mensenhandel intern, het opwerpen van barrières zodat minder slachtoffer uitgebuit kunnen worden, het hebben van beleid (o.a. op het vlak van prostitutie, huisvesting en internationale werknemers), opleidingsaanbod onder de aandacht brengen van (lokale) organisaties, werken met een regionale meld en afhandelingsstructuur, de opvang van slachtoffers van seksuele uitbuiting koppelen aan de opvang slachtoffers geweld in afhankelijkheidsrelaties, bij handhavingsacties expliciet aandacht hebben voor zorg en opvang slachtoffers, aanhaken bij regionale initiatieven m.b.t. arbeidsmigranten/aandacht voor uitbuiting, inzicht in bonafide werkgevers/uitzendbureaus, registratie op orde en het uitvoeren van evaluatie en intervisie.

De rol van de zorgcoördinator

In de aanpak mensenhandel is opgenomen dat de zorgcoördinator verantwoordelijk is voor:

- het optimaliseren van het zorg- en ondersteuningsaanbod in de regio;
- de coördinatie van de hulpverlening per (mogelijk) slachtoffer;
- het verstrekken van advies en informatie aan professionals passend bij de casuïstiek;
- informatievoorziening aan de cliënten;
- rapportage en terugkoppeling aan CoMensha.

Gezien de toename van de aandacht voor mensenhandel en ook de toename en zichtbaarheid van de problematiek (denk aan de casus arbeidsmigranten Linne) is het kunnen beschikken over 18 uur zorgcoördinatie voor de regio Noord- en Midden-Limburg niet toereikend.

Voorgesteld wordt dan ook het aantal uren vanaf 1 mei 2022 uit te breiden naar 32 uur per week.

De zorgcoördinatie mensenhandel wordt functioneel ondergebracht bij het Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg. Verder wordt binnen de formatie van het Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg en het Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Limburg 4 uur extra

procesregie vrijgemaakt ten behoeve van de aanpak van mensenhandel. Dit past binnen de begroting van de Zorg- en Veiligheidshuizen.

Vertaling naar de Beeselse situatie

Mensenhandel heeft tot dusver niet hoog op de prioriteitenlijst gestaan binnen de gemeente Beesel. Zoals eerder al aangegeven zijn we nog niet bekend met concrete casuïstiek. Dit wilt niet zeggen dat er dus ook geen casuïstiek is. Het is duidelijk dat zowel landelijk als regionaal de aandacht voor het thema toeneemt; lokaal bewegen we mee. Deze toenemende aandacht, waarvan de aanpak met haar actiepunten een uitvloeisel is, zal zorgen voor een toenemende belasting bij de aandachtsfunctionarissen mensenhandel. Een deel van de werkzaamheden vallen binnen hun reguliere werk, maar een deel is ook extra. En zal telkens kritisch gekeken moeten worden waar tijd en capaciteit in gestoken moet en kan worden.

We staan positief tegenover de aanvullende taken/acties die de zorg coördinator op zich zal gaan nemen en vinden het onderbrengen bij het Zorg- en Veiligheidshuis een logische stap. Deze spil in het web met specifieke expertise kan de gemeente helpen op het moment dat er casuïstiek speelt en/of we bezig zijn met de overige actiepunten uit het beleidsplan. We vinden het wel van belang dat er bij een eerste (en volgende) evaluaties kritisch gekeken wordt naar de uitbreiding van uren, en wat die dan precies hebben opgeleverd, ook specifiek voor gemeente Beesel.

6. Visie Blij in Beesel

Dit voorstel heeft raakvlakken met verschillende thema's uit de visie Blij in Beesel. Iedereen verdient het om veilig en fijn te kunnen wonen in onze gemeente, zonder slachtoffer te worden van mensenhandel. We moeten als gemeente samenwerken met onze lokale, regionale en landelijke partners om de problematiek te kunnen signaleren en aanpakken; zowel vanuit veiligheidsperspectief (inzet bestuurlijke en strafrechtelijke middelen) als vanuit het perspectief van opvang en zorgverlening.

7. Integrale afstemming

Vanuit de Noord- en Midden Limburgse gemeenten is een werkgroep actief geweest om deze aanpak tot stand te brengen. Hierbij zijn ook de zorgcoördinator mensenhandel, procesregisseur mensenhandel ZVH en ketenregisseur mensenhandel RIEC aangesloten. Alle gemeenten hebben tussentijd input en feedback kunnen geven op conceptversies van het plan. Intern is dit voorstel tot stand gekomen door afstemming tussen de beleidsmedewerker Welzijn, beleidsmedewerker Veiligheid en beleidsmedewerker financiën.

a. Collegeprogramma

Deze aanpak draagt bij aan een veiligere samenleving, waarbij er ook aandacht is voor voorlichting en preventie

b. Financieel

Om de uitbreiding van de zorgcoördinatie mogelijk te maken en te borgen worden de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg gevraagd incidenteel voor 2022 een extra bijdrage van 5 cent per inwoner beschikbaar te stellen en vanaf 2023 een bedrag van 15 cent per inwoner structureel in de begroting op te nemen. Instemming van alle gemeenten is nodig om uitbreiding van de functies vanaf 01-05-2022 te kunnen realiseren. Momenteel betalen we 8 cent per inwoner.

De kosten voor de zorgcoördinatie Mensenhandel zijn sinds 2022 (evenals de kosten CSG) ondergebracht in de regionale begroting GIA. Deze begroting heeft als uitgangspunt de doeluitkering vrouwenopvang *DUVO). Vanuit deze middelen worden onder andere de vrouwenopvang en Veilig Thuis bekostigd en vanaf dit jaar dus ook de zorgcoördinatie mensenhandel. Het bedrag dat in deze begroting is opgenomen is echter niet toereikend voor de beoogde uitbreiding van uren. Hiervoor is een aanvullende bijdrage nodig per inwoner; in 2022 een aanvulling van 5 cent (€672,50 voor Beesel) en vanaf 2023 een structurele bijdrage van 15 cent (€2017,50 voor Beesel). De dekking voor de bijdrage vindt plaats uit het budget criminaliteitsbestrijding/bijdrage samenwerkingsverbanden.

Binnen de budgetten van veiligheid is geen los budget gereserveerd voor trainingen en opleidingen m.b.t. het thema mensenhandel. We stellen voor om hier nu ook geen los budget voor te reserveren maar, zodra dit speelt, dit binnen het regulier opleidingsbudget aan te vragen.

c. Juridisch

Het betreft hier een uitvoeringsbeleid/plan, waarvoor het college bevoegd is tot vaststelling.

d. Risico's

Mensenhandel is bij uitstek een onderwerp waarop je 'je ziet het pas wanneer je het doorhebt' kunt toepassen. Als we niet meebewegen in de toenemende aandacht voor en versterkte aanpak van mensenhandel, lopen we het risico blind te blijven voor de problematiek. De aandacht voor en aanpak van mensenhandel zal wel altijd in het grotere geheel moeten worden gezien, waarbij telkens gekeken wordt waar onze prioriteiten liggen.

e. Communicatief (denk aan: Gemeente Info, pers, website, klantenbalie)

Een persbericht wordt uitgebracht vanuit de bestuurlijk portefeuillehouder mensenhandel (burgemeester Vlecken van Weert), nadat behandeling in alle colleges van B&W heeft plaatsgevonden.

8. Toegankelijkheid

n.v.t.

9. Duurzaamheid

n.v.t.

Bijlagen

1. Aanpak mensenhandel gemeenten Noord- en Midden-Limburg 'Naar een regio zonder uitbuiting'.
2. Bijdragen gemeenten Noord- en Midden Limburg voor zorg coördinatie